

Секція: Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку України на сучасному етапі

Потравка Лариса Олександрівна

*доктор економічних наук,
професор кафедри публічного управління та адміністрування
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
м. Херсон, Україна*

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

В умовах трансформацій економічної системи України розвиток туристичної сфери є важливим напрямом розбудови нової структури національної економіки. Туристична галузь є привабливою для зовнішніх і внутрішніх інвестицій, що в першу чергу сприяє формуванню ефективної інфраструктури як основи комплексного розвитку територій, має соціальне значення, яке полягає у зростанні рівня зайнятості населення, реалізації культурного потенціалу та гармонізації міжнародних відносин.

За даними Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО) третина світової торгівлі послугами належить галузі туризму, що дозволяє досягти частки у розмірі 10 % у загальному обсязі світового ВВП та 2 % у структурі світового експорту. Що стосується витратної частини, то на долю туристичної галузі припадає 12 % світових споживчих витрат та 6 % податкових надходжень.

На сьогодні туристичний потенціал України використовується не повною мірою. За даними ЮНВТО питома вага України в туристичних потоках Європи становить 4%, а загальноєвропейські надходження від туристичної діяльності складають лише 0,9%. Невідповідність у структурі натуральних і грошових потоків свідчать про низьку ефективність

туристичної сфери, що обумовлюється низький рівень використання наявних туристичних ресурсів.

У відповідності з основними показниками розвитку туристичної галузі слід відмітити, що частка прямого внеску туризму у ВВП країни зменшилася на 0,51 % у 2016 р. у порівнянні з 2012 р. Найсуттєвіше змінився показник частки доходів від туризму у загальному експорті в сторону зменшення з 6,9 % у 2012 р. до 2,2 % у 2016 р.

Таблиця 1

Показники стану розвитку туристичної галузі України

Показники	Рік					2016 р. до 2012 р, +, -
	2012	2013	2014	2015	2016	
Частка прямого внеску туризму у ВВП, %	2,03	2,04	1,41	1,47	1,52	-0,51
Капіталовкладення у туристичну галузь, %	2,4	2,3	2,2	2,0	1,9	-0,5
Частка доходів від туризму у загальному експорті, %	6,9	7,3	3,5	2,1	2,2	-4,7

Джерело: розраховано за даними Державного агентства України з туризму і курортів

У цьому контексті потребує обрання стратегія послідовної капіталізації конкурентних переваг галузі туризму з метою досягнення ефекту зростання на основі модернізації за рахунок технологічного трансферу, розширення внутрішнього попиту та підвищення інвестиційної привабливості, що забезпечується дієвими методами публічного управління. Основною метою публічного управління в галузі туризму є сталий розвиток, збереження культурно-історичної спадщини нації та формування на цих засадах громадського суспільства.

Економічні методи публічного управління мають бути спрямовані на досягнення оптимальної державної політики щодо стимулювання інвестиційної діяльності підприємств у сфері туризму шляхом залучення державних інвестицій у курортно-рекреаційну складову, яка має державну форму власності, є культурною спадщиною нації. Таке спрямування

державної політики відповідає сучасним тенденціям інвестиційної політики розвинутих країн, що поліпшить інвестиційний клімат в цілому та активізує інвестиційну діяльність вітчизняних підприємств.

Наступною складовою публічного управління є інституційна, яка може бути спрямована на створення сприятливих умов для бізнесу. Насамперед, мають бути створені умови захисту прав власності та проводиться послідовна політика відносно державного сектору, оскільки скорочення його частки знизило можливості здійснення значного фінансового впливу на регулювання цін у сфері послуг. Аналіз світового досвіду доводить, що розробка інституційних механізмів повинна спрямовуватися на надання фінансової підтримки на пільгових умовах повернення господарюючим суб'єктам, які зацікавлені в реалізації інноваційних та інвестиційних проектів у пріоритетних галузях туризму, які спрямовані на збереження навколишнього середовища та мають соціальне значення.

Інституційні перетворення передбачають створення умов для виникнення та функціонування суб'єктів інфраструктурної підтримки сфери туризму, які зможуть надавати спеціалізовані інформаційні, експертні, консультаційні та посередницькі послуги. Така орієнтація державної підтримки сприятиме створенню сприятливих умов для залучення приватних інвестицій у розвиток туристичної галузі, що визначатиметься ефектом у вигляді соціальної користі та суспільного значення.

Обрання напрямів інституційного забезпечення розвитку туризму, як основного методу публічного управління, ускладнено пошуком універсальних норм щодо урегулювання питання створення та функціонування відповідних інститутів, що забезпечують формування сучасної галузі туризму як системного утворення національної економіки. У світовій практиці розроблено законодавство для кожного інституту розвитку. Ця практика виключає правову уніфікацію загальної стратегії

розвитку галузі, яка має бути більш конкретизованою, доступною для подальшої розробки дієвих механізмів реалізації органами державної влади на місцях.

Література

1. Державне агентство України з туризму і курортів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tourism.gov.ua>.
2. Світова туристична організація UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unwto.org>.
3. Туристична діяльність в Україні у 2016 році : стат. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2017. – 76 с.
4. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017>.

